

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társándi.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.
Küldetésüket a legutánjebbnél árban kifizetjük.

Hadik és a vidék.

— okt. 17.

(L. B.) A közéletmezési miniszter országos panaszirodát szervezett miniszteriumában. Két vidéki utja, a pécsi és diósgyőri, közvetlenebbül megérlelte benne az elhatározást, hogy eleven szövet létesítsen maga és az ország közt. Hadik belügyi államtitkárságáig kell visszanezünk és mindjárt koncepciózusan látnak újabb intézkedéseit is és épen azokat, melyek most közvetlenebb összeköttetésbe hozzák az országgal. Emlékezzünk rá, amit annak idején vidéki szerkesztők deputációjának egyik vezetője előtt mondott: „A nyitott szemmel dolgozó vidéki sajtó országos jelentőségű szolgálatokat tehet”... Már ez a vélemény, mely egyben a vidéki sajtó hivatásának és helyzetének legpregnansabb megjelölése, élenken megvilágította Hadik államférfiúi karakterét. A hivatali retortákon át az eleven életet látni és figyelni akaró államférfiúi karakterét. Ha volt valaha magyar államférfiu akinél nem frázis, hogy az ország ütőerén tartja a kezét, ugy Hadik annyira az, hogy egyes miniszteriális hivatalok véleményét reprodukálva, „Ez már a jóból is sok”. Sőt ha mi is annyira konzervatívek volnánk egy miniszter „mindent tudni és látni vágyással” szemben mint egy némely hivatalnokai feifogás, magunk is soknak tartanók a jóból, hogy a panasz-iroda még a sajtó retortáján túlható kapcsolatot jelent. Am mi a rajtuk is tulnézni akaró miniszter elhatározásában és panasz-iroda szervezésében sokkal nagyobb és jelentősebb dolgot látunk, sem hogy ne a nagy vonalosságok nézőszögéből itéljük meg Hadiknak ez újabb intézkedését.

Jól tudjuk, hogy Hadik a sajtóról, illetve a sajtó betűin át az országos vágyak és panaszok hangjairól igen behatóreferátumokat kívánván, a mindent tudni akarás államférfiúi kötelességérzetében élő Hadikot e kötelességérzet már belügyi államtitkársága idején is minuciózusabban tette. Es misem természetesebb, hogy ma, amikor miniszteri állása és épen az a miniszteri állás, mely az eleven mindennapi élet közvetlen sodra felé utalva, hogy ma sokkalta intezvebben és közvetlenebbül kell bekapcsolódnia az országhoz. Jól mondta egyszer egy német birodalmi képviselő: „a közéletmezés ügyeit irányító gondoskodás olyan legyen, mint

az atyai gondoskodás, mindenre kiterjedő és mindenre közvetlenül figyelő.”

Mint az atyai gondoskodás! Ez a találó szó. Ilyennek érezzük mi Hadik mindenbe belelátni akaró gondoskodását és e gondoskodás szüleményének tekintjük a panasz irodát is. Az atyai gondoskodás figyelmessége apához és fiuhoz illő bátorsággal sohasem ijedhet meg a panaszok tömegétől. A nagy küzdelemben sodort család a ért akart mindent tudni, mert mindenben csak segíteni akar. Hogy nincs elegendő élelem, hogy nincs annyi, amennyivel mindenkin mindenkor segíthessen, az könnyebben elviselhető, ha érzi a család, hogy az előteremthető és meglévő mennyiség igazságos elosztása tekintetében atyai gondoskodással örököltek telette.

Es az ország közvéleményében napról-napra erősebbé érlelődik a meggyőződés, hogy Hadikot fáradszónak munkájába az atyai gondoskodás szeretete inspirálja...

A tisztviselőkérdés.

— okt. 17.

Ujból előtérbe került társadalmunknak egyik legégetőbb problémája: a régóta lappangó, az utolsó hat hónap alatt állandóan felszínre levő köztisztviselő probléma.

A tisztviselő-problémát tulajdonképpen a háboru hozta felszínre. A háboru okozta ugyanis azokat a nagy eltéréseket, amelyek a társadalom különböző osztályainak egymáshoz való viszonyában előállottak és amelyeknek következménye a tisztviselők gazdasági és ezzel együtt szociális helyzetének hihetetlenül nagyfokú súlyyedése. A tisztviselők helyzete tudvalevőleg a háboru előtt sem volt rózsásnak mondható, mégis kétségtelen, hogy a tisztviselő-osztály az átmenetet képviselte a munkások és a kapitáliszták között, szóval az alsó és a felső osztály közötti ugynevezett középosztályi szerepét töltötte be. A háboru azonban ugy a munkásoknak, mint a tőkésnek igen kedvező, a tisztviselőnek azonban annál kedvezőtlenebb konjunkturának bizonyult, úgy, hogy az előbbi két osztály gazdasági nivója olyan magasra szökött, hogy nem volt szükség többé a kettő közötti áthidalásra, a középosztályra, a tisztviselőket tehát egyesült erővel taszították le a mélységbe. Erre aztán egyszerűen megszületett, megnőtt, megterebélyesedett a tisztviselő-probléma.

Ezen probléma megoldása a társadalom összes problémáival kap-

csolatos szociális, financiai, adminisztratív és kulturális szempontból nagyfokú és hovatovább halaszthatatlan feladat. Több kenyeret! — ez a tisztviselő mozgalmak jelszava és az a másik jelszó, hogy több jogot!, tulajdonképpen csak megismétlése az elsőnek.

A tisztviselő-kérdés problémái szerves összefüggésben vannak a társadalom egyéb problémáival. Például a választójog megoldásánál feltétlenül el kell dönteni a tisztviselő-kérdés aktív és passzív választójogának, valamint agitáció-szabadságának kérdését is. A háboru utáni időben legfontosabb lesz tudvalevően a többtermelés, amelynek keretében a tisztviselői többmunka-kérdése is beletartozik. A többmunka lehető ségének a sinequanonja a több kenyér, sőt az elég kenyér. Az a folyamatban levő nagy társadalmi átalakulás pedig, amelynek demokratizálódás a neve, kell, hogy a tisztviselő-kérdés jogi és politikai helyzetének rendezését is magával hozza. Így kerülnek majd most megoldás alá tisztviselő-probléma járulékai: a szolgálati pragmatika, szervezkedési szabadság, a független fegyelmi bíróság, a tisztviselők gazdasági és parlamenti érdekképviseletének kérdései is.

Az ujhelyi kofa-dzsungel.

Reflexiók az ujjaci ármaximáláshoz

— okt. 10.

A piaci mizériákba lassanként már belefásulnak az emberek. Már hozzászoktak ahhoz az orvátmadáshoz, amely most már egészen nyíltan, teleplezetlenül a fogyasztó ellen irányul; sejtetes dolgokat ötszörös áron mázsányi gorbasságok közepette a nyakába sözni.

A hatóság kibocsátott hivatalos árjegyzéke ugyan mérsékelttbb árakat mutat fel helyenként, de hát ez ne tévesszen meg senkit: ezeket az árakat senki be nem tartja.

Az eladók, vagy falusiak, vagy viszontelárusítók, kofák, akik versenyeznek egymással az árak felhajtatásában.

Főzélék.

Például a hatósági árjegyzék szerint burgonya kilónként legmagasabban 50 fillér, paradicsom kilónként legmagasabban 90 fillér, ugorka kilónként legmagasabban 30—40 fillér. Ugyan jelentkezzék valaki, aki paradicsomot 90 filléres árban főzött be, vagy 50 filléres burgonyát eszik. Nem is szólvá, hogy a falusi eladók mérleggel nem is rendelkez-

nek, s egy fél kiló sulyu káposztát 70—80 filléren árusítanak. Vagy itt volt például a gomba szezonja, a mely cikkből télire szarítani kellett volna, de két darab gombáért 1 koronát vettek egész idő alatt — anélkül, hogy valaki törődött is volna vele.

Vaj és gyümölcs.

A vajnak az ára is meg van maximálva, a valósághoz képest azonban olyan alacsonyan, hogy hónapok óta egyetlen falusi asszony meg nem jelent a piacon. Ellenben a kofák árusítanak vajat, anélkül, hogy valamely ár betartását kötelezőnek vélnék magukra. Ezeknél a vaj kilója 28—30 koronán váltakozik. A gyümölcs, dió ára is hihetetlenül és indokolatlanul magas, hozzávéve azt is, hogy az eladók egyáltalán nem tesznek különbséget faj gyümölcs és sejtetes árak között, — s a hullott törődött almát is a legdrágábban árusítják.

Téli beszerzés előtt.

Szó sincs róla ezekért az állapotokért nem lehet csupán a hatóságokat kárhóztatni. El kell ismerünk, hogy a közönség figyelmétlen, s az árfehlajtást nagyrészt egyedül mozdítja elő. De az árak szigorú betartását a zug piacok és elővásárlások ellenőrzését még a közönséggel szemben megvédeni is a hatóság kötelességévé tesszük. Együttal felhívjuk a főkapitány ur figyelmét arra a cserekereskedésre, amelyet egyes üzletek és magánosok folytatnak a falusi eladókkal, tojásért petróleumot, tejért cukrot és így tovább. Elvárjuk a főkapitány urtól, hogy a téli szükségletek beszerzésénél kellő erőfílyel és előrelátással segítségére lesz a már amúgy is eléggé kihasználott közönségnek.

Megörökítik

Zemplén vármegye elestét hőseinek nevé.

Ugron Gábor bellügy-miniszter rendelete.

— okt. 17.

Nemes és elkerülhetetlen kötelesség teljesítésére hívja fel a vármegye és általában az egész ország lakosságát Ugron Gábor bellügy-miniszternek egyik legújabb rendelete. A rendelet végrehajtási utasítása annak a nagyjelentőségű törvény-cikknek, amelyet az idén alkotott a képviselőház a háboruban elesett rokkantá lett, vagy a kiváló osekleteketeket véghezvitt hősök emlékének megörökítésére. A haza-

